

izpopolnjeno predstavo ruske formalistične šole poljskemu bralcu in ker se antologija vključuje v vrsto antologij sodobnih evropskih stilističnih šol, ki izhajajo v zbirki U źródeł współczesnej stylistyki, izhodišč in dosežkov obravnavane šole zgolj ne reproducira, temveč jim išče vzroke, nahaja v njih nove tvorne možnosti ter opozarja na direktne odzive nanje v sočasni poljski literarni vedi.

Zato je razdeljena na tri dele: uvodni del, teorijo pesniškega jezika in teorijo proze.

V uvodni besedi pojasnjuje Zygmunt Saloni vezi poljske literarne vede z rusko formalistično šolo: našteva prevode, ki so v tridesetih letih izhajali pri Kołu Polonistów Studentów Uniwersytetu Warszawskiego ali v zbirki Archiwum Tłumaczeń z Zakresu Teorii Literatury i Metodologii Badań Literackich, omenja žalostno usodo antologije Rosyjska szkoła formalna 1914—1934, katere izdi je preprečila druga svetovna vojna, ter naglaša pomen ruskih formalistov za pionirsko delo F. Siedlickega na področju poljskega stihoslovja in vpliv Vinogradova in Vološinova na znanstveno delo D. Hopensztanda; podrobneje razlaga tehnična vodila in težave pri prevajanju in nas seznanja s kriteriji pri selekciji objavljenih besedil.

Spremna študija Rosyjske proporcje teoretyczne w zakresie form poetyckich (1916—1930) pristopa k pojavu formalistične šole v Rusiji zgodovinsko: pobude zanjo nahaja v jezikoslovnem in stilističnem delu Potebnje in Ščerbe ter v prevodih de Saussura in Husserla (1913), realizacijo pa v ustanovitvi leningrajskega Opojaza in moskovskega lingvističnega krožka. Ob analizi izhodišč in dosežkov obeh krožkov ugotavlja sorodnosti in razlike med njima in njune vezi s poezijo ruskih futuristov, interpretira poglede posameznih avtorjev in temeljno nasprotje znotraj šole odkriva v pojmovanju pesniškega in umetniškega jezika, ki se

enači zdaj z verzom, zdaj z leposlovno prozo. V njem Mayenowa vidi tudi kriterij za ureditev priučujoče antologije.

V uvodni del sodi še programski esej Viktorja Šklovskega Voskresenie slova (1914). Izhajajoč iz dognanj spremne študije, je antologija urejena po načelu od splošnega k posebnemu, in ne sledi kronologiji nastajanja posameznih del.

V razdelku Teorija pesniškega jezika sledita razpravam o splošnih zakonitostih ruskega verza in verzni obliki nasploh (Tynjanov: Problema stihotvornogo jazyka, I, 1924; Polivanov: Obščij fonetičeskij princip vsjakoj poetičeskoj tehniky, 1963; Jakubinskij: O zvukah stihotvornogo jazyka, 1919; Brik: Ritm i sintaksis, 1927; Bernštejn: Stih i deklamacija, 1927; Tomaševskij: K istorii russkoj rifmy, 1948; Tynjanov: Oda kak oratorskij žanr, 1927) interpretaciji pesniškega jezika Aleksandra Bloka (Žirmunskij: Poezija Aleksandra Bloka, IV, 1921, ki sta jo redaktorja naslovila z Metafora in tvorčzošči Bloka) in Vladimira Majakovskega (fragment iz Jakobsonovega dela O češkem stihi, preimuščestvenno v sravnenii s russkim, 1923, ki v prevodu nosi naslov O wierszu i składni Majakowskiego).

Podobno je razmerje med teoretičnim in interpretacijskim delom v razdelku Teorija proze. Vanj sta redaktorja uvrstila naslednje tekste: Vinogradov, O hudožestvennoi proze I (1930); Vološinov, Marksizm i filosofija jazyka. Osnovnye problemy socialističeskogo metoda v nauke o jazyke III (1930²); Bahtin, Slovo v romane (1965) in Ejhenbaum, Illjuzija skaza (1924), Kak sdelana Šinel' Gogolja (1919), Oratorskij stil' Lenina (1927).

Knjigi sta priložena abecedno kazalo in rusko-poljski slovarček najpogostejših terminov ruske formalistične šole.

Tone Pretnar

Filozofska fakulteta v Ljubljani

POROČILO O DELU REPUBLIŠKEGA ODBORA SDS

Dne 24. marca 1972 je bila 10. (plenarna) seja republ. odbora SDS.

Dnevni red: Poročila predsednikov o delovanju podružnic v preteklem letu; Slaviščno zborovanje v Murski Soboti; VII. kongres Zveze SDJ; Varstvo kulturnih spomenikov; Izdajanje beril za srednje šole; Slavištična ekskurzija 1. 1972; Formiranje terminološke komisije; Slovenski biografski

leksikon — 11. zv.; Praznovanje Prešernovega dne.

1. Za podružnice so poročali: Breda Rant (Kranj), Ivanka Arzenšek (Jesenice), Ivanka Slamnik (Nova Gorica), Janko Blažej (Koper), Jože Sever (Novo mesto), Božena Orožen (Celje), Mira Medvedova (Maribor), Vida Korošak (Murska Sobotna), France Novak (Ljubljana). Večina podružnic je orga-

nizirala več strokovnih predavanj in ekskurzij, nekatere so poživile povezavo z zamejskimi Slovenci (Jesenice in Celje s Koroško, Murska Sobota s Porabjem); v poročilu celjske podružnice je bilo poudarjeno dobro sodelovanje z gledališčem (predstave za dijake), medtem ko so mariborski slavisti uspešno sodelovali z drugimi kulturnimi ustanovami (stoletnica rojstva dr. Frana Ilešiča, Dialogi). O delu tržaških slovenistov je na kratko poročal njihov predsednik J. Seražin.

2. Od 15.—17. sept. 1972 bo v Murski Soboti slavistično zborovanje (strokovni seminar in redni občni zbor). Po načrtu naj bi delo potekalo takole:

15. sept. (petek) — dopoldne:

1. Š. Barbarič, *Stara prekmurska književnost ob vzhodnoštajerski in kajkavski hrvatski*,

2. F. Zadavec, *Lirizem v Kranjčevem romanu*,

3. F. Petrež, *Tehnika Kranjčevih predvojnih romanov*;

— popoldne:

1. J. Koruza, *Kreftova Velika Puntarija*,

2. M. Kmecl, *Kocbekova novela*,

3. F. Vodnik, B. Paternu, *Kocbekovo pesniško delo*.

16. sept. (sobota) — dopoldne:

1. J. Rigler, *Smeri glasovnega razvoja v panonskih govorih*,

2. J. Jurančič, *Panonska leksika*,

3. M. Orožen, *Dajnko — slovničar in dialektolog*;

— popoldne:

občni zbor.

17. sept. (nedelja):

ekskurzija po Pomurju in Prlekiji.

Okrožnico z navodili za prijavo bo vsem šolam poslal Zavod za šolstvo SRS.

3. V Beogradu bo od 25. — 30. sept. VII. kongres Zveze Slav. društev Jugoslavije. Seznam referatov, ki jih je prijavilo SDS (gl. poročilo v JiS 1971/72, 3, str. 95) je deloma spremenjen, in sicer: O. Sterle, F. Varl in J. Sivec so odpovedali nastop; F. Zadavec, *Oblikovanje realistične estetike po ekspresionizmu*; A. Skaza, *Andrej Belyj*. Predavatelji, ki doslej še niso objavili referata v JiS oz. Slavistični reviji, naj pošljejo rokopis do 30. maja uredništvu SR.

Kdor se namerava udeležiti VII. kongresa, naj se do 20. maja prijavi republiškem od-

boru SDS. Ker SDS še nima namensko zagotovljenih finančnih sredstev za udeležbo svojih članov, si bo potrebna sredstva moral preskrbeti vsak prijavitelj sam.

4. Dr. J. Mahnič je poročal o ukrepih v zvezi z zaščito Mencingerjevega groba. Na sestanku (3. 2. 1972) v Krškem so predstavniki občinske skupščine in Zavoda za spomeniško varstvo sprejeli predlog J. Mahniča o ponovnem prekopu Mencingerjevega groba in dokončni ureditvi pokopališča. Poleti bodo odprli »gaj zaslužnih«. Republiški odbor SDS želi ugotoviti stanje kulturnih spomenikov po Sloveniji, zato naproša odbore podružnic, da na svojih področjih ugotovijo, kateri objekt je potreben zaščite.

5. Zavod za šolstvo SRS je z razumevanjem sprejel pobudo republiškega odbora SDS o sodelovanju praktikov pri izdajanju beril za srednje šole. Dne 19. 4. 1972 so se sestali uredniki in skupina srednješolskih profesorjev-slavistov ter pretresli predlagani izbor besedil (slovenska književnost za 3. berilo). V razpravi o berilu za 1. r. so člani odbora kritično ocenili učbenik (neprimerno razmerje med teksti svetovne, srbohrvatske in slovenske književnosti, neprimerna oprema).

6. SDS pripravlja strokovno ekskurzijo v Grčijo, in sicer v drugi polovici julija. Vodil jo bo prof. Matija Pogorelec, klasični filolog (II. gimn. Ljubljana). Navodilo za prijavo bo objavljeno v Prosvetnem delavcu.

7. Republiški odbor je na seji imenoval članke terminološke komisije, ki jo formirata Geografsko društvo Slovenije in Slavistično društvo Slovenije. V komisiji bodo sodelovali profesorji: A. Bajec, J. Rigler, J. Toporišič. SDS si pridržuje pravico, da po potrebi imenuje v to komisijo še kakega sodelavca.

Predsedstvo SAZU je na prošnjo republiškega odbora odobrilo članom SDS 60 % popust pri nakupu Slovenskega biografskega leksikona, 11. zv. Pri nakupu je treba predložiti člansko izkaznico za l. 1972. (Člani ljubljanske podružnice plačajo članarino na naslov: Marija Perme, Ljubljana, Gasilska 17, št. računa: 501-620-7-708-10028/7.)

9. Republiški odbor SDS je na pobudo člana odbora J. Severja opozoril na nepravilnost odločitve, da se zaradi 5-dnevnega delovnega tedna okрни praznovanje Prešernovega dne.

Minka Kučlar
tajnica SDS